

Nr 613

Av herr Larsson i Borrby, om åtgärder mot skadegörelse av vildkanin.

Frågan om vildkaninernas skadegörelse på växande gröda inom jordbruk, skog och fruktodling har under det senaste kvartseket upprepade gånger tagits upp i olika sammanhang.

Efter framställning från RLF och Småbrukareförbundet till jordbruksdepartementet i frågan utarbetades år 1953 ett förslag till ändring av lagen i fråga om jakt på kaniner. Enligt detta förslag skulle länsstyrelsen få ökade befogenheter att förordna om intensifierad utrotningsverksamhet på området. Förslaget framlades dock aldrig.

De olika framställningarna till Kungl. Maj:t under 1950-talet om lagändringar och bemyndiganden i syfte att hålla kaninstammen nere och minska dess skadeverkningar resulterade inte i någon ändring av lagen. Kungl. Maj:ts beslut av den 27 november 1959 i denna fråga innebar att framställningen om ändring i författningsbestämmelserna icke föranledde någon annan åtgärd än att handlingarna överlämnades till 1949 års jaktutredning för vidare behandling. Denna utredning har under 1960 avgivit ett betänkande rörande nya bestämmelser för planmässigt bekämpande av vildkaninen på Gotland. I detta snuddar man även vid Sydsveriges vildkaninproblem, vilket man synbarligen anser vara av mindre omfattning: »Slutligen får jaktutredningen anföra, att utredningen funnit särskild lagstiftning i syfte att befordra ett intensifierat bekämpande av vildkaninen i Skåne och angränsande landskap i varje fall för närvarande *icke* vara erforderlig.»

Kristianstads läns hushållningssällskap har emellertid under 1960 och 1961 verkställt utredning i frågan och kommit fram till en motsatt mening i utredningskommitténs slutrapport den 3 oktober 1961, där man bl. a. anför följande:

Den 3 maj 1961 besiktigade kommittén ägorna hos ett antal jordbrukare i Trolle-Ljungby och Gualövs socknar. Därvid kunde allvarliga skador i höstråg, vårsäd, lupiner, slätter- och betesvallar studeras. De berörda jordbrukarna menade att antalet skadedjur tack vare de senaste årens milda vintrar kraftigt ökats samt att kaninplågan blev allt besvärligare i denna bygd. Genom att sätta upp nät runt fälten kunde man erhålla ett någorlunda gott skydd. Nätet drog emellertid en kostnad av ca en krona per löpmeter exkl. stolpar, varför en sådan åtgärd ställer sig förhållandevis dyr.

Samstämmiga uppgifter från olika håll visar att vildkaninerna är på stark utbredning i de södra delarna av vårt land. Till detta har inte minst de två senaste årens milda vintrar bidragit. Stora skador vållas varje år på fältgrödor, skogsplanteringar och fruktträdgårdar. Den av kommittén i september 1960 gjorda enkäten ger en antydning om att de av kaninerna vållade skadorna representerar stora värden och kan t. ex. för en arrendator åstadkomma ett allvarligt ekonomiskt avbräck.

Det står klart för kommittén att man, såsom redan framhållits, endast genom energiska bekämpningsåtgärder av flera slag kan tänka sig att med framgång hålla tillbaka vildkaninstammens utbredning.

Kommittén anser att metoden att använda dödande kemiska medel i kampen mot kaninerna måste betraktas som det mest effektiva sättet. Metodiken för användning av i första hand stridsgasen klorpikrin borde snart prövas ut och finna systematisk användning i de utsatta områdena. 1949 års jaktutredning har för Gotlands del föreslagit generell användning av detta medel. Gasen sprutas med hjälp av speciell apparatur in i gångarna, där den kvarstannar på grund av sin tyngd. Metoden synes vara mest användbar i sandjordsområden men — naturligt nog — mindre lämplig vid kaninbekämpning i stengärdesgårdar.

Bekämpningen med hjälp av klorpikrin bör äga rum under vintern och handhavas av specialutbildad personal.

Vidare bör en intensiv avskjutning året runt höras till det reguljära bekämpandet. Kommittén menar att jaktåtgärderna icke bedrivs med den energi från markägarnas sida som vore behövlig.

Enligt kommitténs förmenande måste det ligga i både jordägares och arrendatorers intresse att kampen föres så effektivt som möjligt. En uppgörelse om arrendatorernas jakträtt baserad på inbördes förtroende borde väl därför icke vara omöjlig att få till stånd i varje enskilt fall.

Kommittén ifrågasätter även om inte länsstyrelsen med stöd av 24 § 1 mom. i jaktlagen för länge sedan bort förelägga alla jakträttsinnehavare i exempelvis Gälds, Albo och Villands härader att vidtaga effektiva åtgärder för kaninstammens tillbakahållande.

Med stöd av dessa citat ur utredningsrapporten från Kristianstads län måste till skillnad från 1949 års jaktutrednings år 1960 avgivna betänkande framhållas att åtgärder i syfte att befordra ett intensifierat bekämpande av vildkaninen jämväl i Skåne och angränsande landskap är synnerligen erforderliga.

Härmed hemställs,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att frågan om vildkaninernas skadegörelse i Skåne och angränsande landskap upptages till förnyad prövning.

Stockholm den 26 januari 1962

Einar Larsson

i Borrbý